

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BIH, KANTON SARAJEVO, OPĆINA ILIDŽA
KANTON SARAJEVO
JU“PETA OSNOVNA ŠKOLA“ S O K O L O V I Ć I
71210 ILIDŽA, UMIHANE ČUVIDINE 58, tel/fax ++387(0)33 515 177, 515 571

Broj: 208/2017
Sarajevo; 16.03.2017.godine

Na osnovu člana 42. Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list R BiH", broj:22/90) i člana 86. i 125. Pravila Javne ustanove „Peta osnovna škola“ Sokolovići Ilidža, Školski odbor, na tridesetšestoj redovnoj sjednici održanoj dana 15.03.2017. godine, donio je

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I N A R A D U

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuje se jedinstveno sagledavanje mjera zaštite na radu usmjerenih na stvaranje bezbjednijih uslova rada zaposlenika i unapređenje zaštite na radu u Javnoj ustanovi „Peta osnovna škola“ Sokolovići Ilidža (u daljem tekstu Škola).

Član 2.

Zaštita na radu, u smislu ovog Pravilnika obuhvata skup mjera i aktivnosti usmjerenih na stvaranje uslova koji obezbjeđuju sigurnost na radu, na sprečavanje i otklanjanje opasnosti i štetnosti koje mogu prouzrokovati povrede na radu, oboljenja i oštećenja zdravlja zaposlenika na radu ili u vezi sa radom kao i na čuvanje života, zdravlja i radne sposobnosti zaposlenika Škole.

Član 3.

Zaposlenici Škole imaju pravo i dužnost da organizuju, uređuju, ostvaruju i unapređuju zaštitu na radu.

U cilju ostvarenja i sprovođenja zaštite na radu, Škola je dužan obezbijediti sredstva za njenu realizaciju.

Član 4.

Zaštita na radu obezbjeđuje se: zaposlenicima Škole, studentima za vrijeme dok se nalaze na praktičnom radu u školi, za vrijeme vježbi u laboratorijama, učesnicima dobrovoljnih i obaveznih radova organizovanih u opštem interesu, licima koja učestvuju na povremenim takmičenjima koje organizuje Škola, a koja su osigurana za slučaj nesreće na poslu ili oboljenja od profesionalnih bolesti (u daljem tekstu:zaposlenici).

Član 5.

Škola je dužna obezbijediti uslove da zaposlenici i učenici stiču odgovarajuća znanja iz oblasti zaštite na radu kroz nastavne planove i programe.

II MJERE ZAŠTITE ZAPOSLENIKA NA RADU

1.Mjere kojim se neposredno obezbjeđuje sigurnost na radu

Član 6.

Škola je dužna obezbijediti za sva radna mjesta odgovarajuće opšte mjere zaštite zaposlenika, a naročito:

- propisane uslove koje treba da ispunjavaju radne i pomoćne prostorije,

- odgovarajuće pristupne i unutrašnje komunikacione puteve u radnim prostorijama,
- upotrebu sredstava rada i opreme,
- pružanje prve pomoći zaposlenicima,
- obezbjeđenje potrebne temperature, ventilacije i osvjjetljenja u radnim prostorijama,
- ograničenje buke i vibracija na dozvoljeni nivo,
- otklanjanje štetnih uticaja opasnih materija i opasnih zračenja, ako se pojave,
- obezbjeđenje od udara električne struje i
- sprečavanje nastanka požara i eksplozije.

Član 7.

Ako se opasnosti i štetnosti kojima su izloženi zaposlenici na radu ne mogu otkloniti drugim mjerama, Škola je dužna zaposlenicima obezbjeđiti sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu.

Član 8.

Za slučaj potrebe, Škola je dužna obezbjeđiti posebne mjere zaštite zaposlenika na radu, naročito za radove koji se izvode: u vodi i vlazi, pri niskim i visokim temperaturama, sa štetnim materijama, opasnim zračenjima i zagađenoj atmosferi.

Član 9.

Škola mora obezbjeđiti:

- Stalno praćenje ispravnosti i periodične preglede sredstava rada i opreme i sredstava lične zaštite radi sigurnosti zaposlenika i učenika koji se njima koriste, ako se njima mogu ugroziti život i zdravlje zaposlenika i učenika,
- Ispitivanje fizičkih, hemijskih i bioloških štetnosti u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se mogu pojaviti radi obezbjeđenja propisanih uslova rada,
- Ispitivanje mikroklimе u radnim i pomoćnim prostorijama u kojima se obavljaju razna mjerenja, ispitivanja i drugo kroz registrovanu djelatnost za potrebe trećih lica.

Član 10.

Periodični pregledi i ispitivanja: sredstava rada i opreme, električnih instalacija, sredstava lične zaštite na radu, fizičkih, hemijskih ili bioloških štetnosti i mikroklimе, vrše se prije prvog puštanja u rad istih i periodično svake treće godine, po postupku kako je utvrđeno Pravilnikom o načinu i postupku vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu. Ovi periodični pregledi su, shodno važećim propisima, obavezni.

Član 11.

Pored obaveznih pregleda i ispitivanja iz prethodnog člana, Škola će vršiti periodične interne preglede i ispitivanje ostalih sredstava rada i opreme te instalacija svake pete godine, odnosno i ranije po potrebi i prema posebnim propisima za specifična sredstva rada i instalacije.

Član 12.

Periodične preglede i ispitivanja iz prethodnih članova Škola će povjeriti ovlaštenim stručnim organizacijama iz oblasti zaštite na radu, ili u vlastitoj režiji, ako za to ima stručno, kadrovski i materijalno osposobljene zaposlenike.

2.1. Mjere u vezi sa uslovima rada

Član 13.

Škola je dužna za svako radno mjesto utvrditi uslove rada i zahtjeve u pogledu zdravstvenih i psihofizičkih sposobnosti zaposlenika koji će raditi na tom radnom mjestu.

Član 14.

Niko ne može zasnovati radni odnos u Školi dok se prethodno ne utvrdi da njegovo zdravstveno stanje i psihofizičke sposobnosti odgovaraju uslovima rada i zahtjevima radnog mjesta.

Član 15.

Zaposlenik je dužan obavijestiti zdravstvenu organizaciju ukoliko boluje od bolesti koja se ne može utvrditi ljekarskim pregledom, ili ima takve zdravstvene nedostatke koji mogu predstavljati opasnost za ostale zaposlenike i okolinu na radnom mjestu.

Član 16.

Ukoliko se desi da na određenom radnom mjestu i pored primjene mjera zaštite na radu bude izražena opasnost od oboljevanja, odnosno nastupanja invalidnosti kod zaposlenika koji radi na tom radnom mjestu, Škola će poduzeti mjere kojima će spriječiti nastupanje oboljenja, odnosno invalidnosti kod zaposlenika koji radi na tom radnom mjestu.

Mjere iz prethodnog stava mogu biti: ograničenje dnevnog radnog vremena, raspoređivanje zaposlenika na druge poslove u toku radnog dana, raspoređivanje zaposlenika na drugo radno mjesto koje odgovara stepenu stručne spreme zaposlenika, preventivni odnosno programirani odmori u toku rada i druge mjere utvrđene Kolektivnim ugovorom.

2.2. Poslovi sa posebnim uslovima rada

Član 17.

Poslovi, odnosno radni zadaci sa posebnim uslovima rada su oni na kojima postoji povećana opasnost od povreda na radu ili oštećenja zdravlja radnika.

Radno mjesto sa povećanim rizikom od oštećenja zdravlja i povređivanja zaposlenika Škole, proglašava se radno mjesto sa posebnim uslovima rada, a to je radno mjesto domara (električarske struke).

Član 18.

Prije raspoređivanja zaposlenika na radna mjesta iz prethodnog člana, Škola je dužna zaposlenika uputiti na odgovarajući ljekarski pregled i takve preglede vršiti periodično svake dvije godine, a zaposlenik je obavezan podvrgnuti se tom pregledu.

Prilikom upućivanja zaposlenika na ljekarski pregled iz prethodnog stava, Škola će dostaviti nadležnoj zdravstvenoj organizaciji podatke o radnim mjestima i navesti štetnosti i opasnosti kojima su zaposlenici izloženi.

Član 19.

Zaposlenik za koga se na periodičnom pregledu utvrdi da više ne ispunjava zdravstvene uslove na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, privremeno se raspoređuje na odgovarajuće radno mjesto i upućuje stručnom organu za ocjenu radne sposobnosti.

Zaposlenici kod kojih prema nalazu, ocjeni i mišljenju nadležnog stručnog organa postoji preostala radna sposobnost i zaposlenici kod kojih je došlo do izmjene radne sposobnosti raspoređiće se na druge odgovarajuće poslove, radne zadatke, odnosno obezbijediće im se prekvalifikacija ili dokvalifikacija u skladu sa propisima PIO, opštim aktima Škole i nalazom, ocjenom i mišljenjem nadležnog stručnog organa.

Član 20.

Zabrana pušenja i korištenja otvorenog plamena na pojedinim radnim mjestima tj. radnim i pomoćnim prostorijama kao i mjestima gdje je dozvoljeno pušenje, regulisat će se u Pravilniku o zaštiti od požara i obavezna je za sve zaposlenike Škole.

Osim toga zabranjeno je pušenje na svim radnim sastancima i skupovima koji se održavaju u zatvorenim prostorijama i učioničkom prostoru.

Zaposlenik pod uticajem alkohola ili drugih opojnih sredstava ne može početi rad.
Provjera se vrši uz upotrebu alko – testa.

3. Mjere u vezi sa posebnom zaštitom radnika

Član 21.

Škola može odrediti da zaposlenik radi noću pod uslovima:

- da je odluku o tome donio direktor,
- da je za vrijeme rada noću obezbijeden topli obrok,

Zaposleniku mlađem od 18 godina, ženama-zaposlenicima za vrijeme trudnoće i sa djetetom do 2 godine starosti ne može se odrediti da rade noću, kao i prekovremeno.

Član 22.

Za rad žena-zaposlenika noću, potrebno je prethodno pribaviti saglasnost organa uprave nadležnog za poslove rada.

Član 23.

Ukoliko se radi u smjenama, Škola će osigurati izmjenu smjena tako da zaposlenik radi noću uzastopno najviše jednu sedmicu.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ŠKOLE I ZAPOSLENIKA

Član 24.

Prije raspoređivanja zaposlenika na radno mjesto, zaposlenik se mora obavezno obučiti iz oblasti zaštite na radu. Obučavanje se mora sprovesti i kada se vrše promjene u redovnom procesu rada.

Po završenom obučavanju Škola je dužan da izvrši provjeru sposobnosti i znanja zaposlenika za samostalan i siguran rad na radnom mjestu, kao i periodičnu provjeru znanja najmanje svake treće godine.

Obuku zaposlenika i provjeru sposobnosti iz oblasti zaštite na radu mogu vršiti zaposlenici s visokom ili višom stručnom spremom tehničkog usmjerenja, kao i stručne organizacije iz oblasti na radu.

Član 25.

Zaposlenik koji prilikom provjere sposobnosti ne pokaže zadovoljavajući uspjeh ne može raditi na radnom mjestu sve dok se ne osposobi za bezbjedan rad.

Član 26.

Program obuke obuhvata upoznavanje sa:

- Radnim procesom i organizacijom rada u cjelini, a posebno sa poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen;
- Opasnostima koje ugrožavaju bezbjednost na radu, korištenjem sredstava rada i opreme i načinom upotrebe štetnih materija;
- Mjerama zaštite na radu i razlozima zbog kojih se te mjere predviđaju i sprovode;
- Upotrebom odgovarajućih sredstava rada i opreme i odgovarajućih sredstava lične zaštite, kao i pravilnim i namjenskim korištenjem uređaja i sredstava kojima se služi pri radu;
- Pravima i dužnostima u sprovođenju propisa i mjera zaštite na radu i posljedicama zbog nepridržavanja propisa i mjera zaštite na radu;
- Pružanjem prve pomoći;
- Organizacijom zaštite na radu;
- Korištenjem protivpožarnih aparata.

Član 27.

Zaposlenik je dužan da se pridržava propisanih mjera zaštite na radu i da koristi sredstva rada i opremu po uputstvu proizvođača i uputstvu koje utvrdi Škola i da svoj posao obavlja sa punom pažnjom bez opasnosti po svoj život i zdravlje i bez ugrožavanja drugih zaposlenika. Zaposlenik ima pravo i dužnost da namjenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju.

Član 28.

Zaposlenik ima pravo i obavezu da se obuči po osnovu zaštite na radu, te da pristupi provjeri znanja.

Član 29.

Zaposlenik ima pravo i dužnost da obavi ljekarski pregled na koji ga uputi Škola ako radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada. Ukoliko se zaposlenik ne podvrgne ljekarskom pregledu iz prethodnog stava, ne može otpočeti odnosno nastaviti rad na tom radnom mjestu.

Član 30.

Zaposlenik pod uticajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti ne može započeti, odnosno nastaviti rad.

Zaposlenik je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti i to po postupku koji je regulisan u propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Član 31.

Zaposlenik ima pravo i dužnost da odmah prijavi sve zapažene nedostatke i druge kvarove ili druge pojave koje bi mogle ugroziti bezbjednost na radu.

Prijava se podnosi usmeno ili pismeno neposrednom rukovodiocu.

Član 32.

Zaposlenik koji se ne pridržava utvrđenih mjera zaštite na radu i obaveza u smislu ovog Pravilnika čini težu povredu radne obaveze, koja se sankcioniše u skladu sa Pravilnikom o radu.

Član 33.

Zaposlenik ima pravo da odbije da radi ako mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu provedene propisane mjere zaštite na radu.

Ako zaposlenik odbije da radi zbog toga što smatra da mu prijete opasnost po život i zdravlje, a Škola smatra da je postupak zaposlenika neopravdan, dužan je o tome odmah obavijestiti inspekciju rada i Školski odbor.

Sredstva i oprema za ličnu zaštitu zaposlenika

Član 34.

Zaposlenicima na radu izloženim određenim vrstama opasnosti i štetnosti obezbjeđuju se lična zaštitna sredstva i oprema, ako se dejstvo opasnosti i štetnosti ne može otkloniti drugim mjerama zaštite na radu .

Pravo korištenja ličnih zaštitnih sredstava i opreme u smislu prethodnog stava, zaposlenik stiče danom stupanja na rad na kome je izložen opasnostima i štetnostima.

Na kojim poslovima se upotrebljavaju lična zaštitna sredstva, vrsta zaštitnih sredstava i rok njihovog trajanja propisano je u tabelarnom dijelu ličnih zaštitnih sredstava, a koji je sastavni dio ovog Pravilnika.

TABELA LIČNE RADNE I ZAŠTITNE OPREME

Naziv radnog mjesta	Naziv opreme	Vijek trajanja
Higijeničarke	- radni mantil - cipele-plitke (gumeni đon) ili Borosane	- 2 godine - 1,5 godina

	- rukavice gumene	- 6 mjeseci
Domar	- radni mantil - rukavice - gumene čizme	- 2 godine - 1 godina - 4 godine
Kuhar	- mantil bijeli - cipele ili borosane	- 1 godina - 1 godina

Član 35.

O izdatim ličnim sredstvima i opremi vodi se evidencija – kartoteka.

U karton se upisuju podaci:

- ime i prezime korisnika,
- stručna sprema,
- organizaciona jedinica,
- poslovi, odnosno radni zadaci koje korisnik sredstava obavlja,
- vrsta sredstava i opreme za ličnu zaštitu,
- datum izdavanja,
- datum zaduženja.

Član 36.

U slučajevima kada zaposlenik izgubi ili namjerno ošteti lično zaštitno sredstvo i opremu prije utvrđenog isteka roka trajanja, zaposlenik je dužan neotpisani dio tog sredstva nadoknaditi.

Neposredni rukovodilac dužan je da se brine da svi zaposlenici budu obezbijeđeni ispravnim sredstvima lične zaštite i opremom koja im pripada prema odredbama ovog Pravilnika.

Član 37.

Neposredni rukovodilac ne može rasporediti zaposlenika na poslove, odnosno radne zadatke, ako nije prethodno obezbjeđen potrebnom ličnom zaštitnom opremom za te poslove.

Ukoliko neposredni rukovodilac u toku rada utvrdi da zaposlenik ne koristi lična zaštitna sredstva i opremu i ako je izložen opasnostima od kojih ga štiti, dužan je takvog zaposlenika odmah odstraniti sa posla i utvrditi razlog nekorištenja ličnih zaštitnih sredstava.

Član 38.

Lična zaštitna sredstva i oprema mogu se koristiti i upotrebljavati samo u namjenske svrhe. Zaposlenik je dužan čuvati lična zaštitna sredstva i uredno ih održavati.

Zabranjeno je koristiti lična zaštitna sredstva nenamjenski.

Član 39.

U slučaju premještanja zaposlenika na druge poslove, odnosno radne zadatke na kojima se ne koriste lična zaštitna sredstva i oprema sa kojom je zadužen ili u slučajevima prestanka rada, zaposlenik će vratiti lična zaštitna sredstva i opremu.

O razduženju sa ličnom zaštitnom opremom zaposleniku se izdaje odgovarajuća potvrda.

Ispitivanje nesreće na poslu

Član 40.

Nesrećom na poslu, prema odredbama Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju, smatra se svaka povreda osobe, prouzrokovana neposrednim i kratkotrajnim mehaničkim, fizičkim ili hemijskim dejstvom, kao i povreda prouzrokovana naglim promjenama položaja tijela ili drugim iznenadnim promjenama fizičkog stanja organizma, ako je takva povreda u uzročnoj vezi sa vršenjem poslova i radnih zadataka na osnovu kojih povrijeđena osoba ima svojstvo osiguranika.

Nesrećom na poslu smatra se i povreda prouzrokovana na način iz prethodnog stava koja se dogodila na redovnom putu od stalnog mjesta rada do mjesta stanovanja i obratno.

Član 41.

Zaposlenik koji je povrijeđen na poslu dužan je o tome neodložno obavijestiti svog neposrednog rukovodioca, ukoliko je to u mogućnosti učiniti zbog težine povrede.

Pružanje prve pomoći

Član 42.

Prvu pomoć zaposlenicima Škole, u slučaju povrede, trovanja ili drugog oboljenja za vrijeme rada pružaju:

- neposredni rukovodioci
- zaposlenici stručno osposobljeni za pružanje prve pomoći

Član 43.

Svaki zaposlenik ima obavezu i dužnost da u slučaju nesreće na poslu učestvuje u pružanju prve pomoći. Prema svojim mogućnostima zaposlenik učestvuje u raščišćavanju zakrčenih i porušenih prilaza, otkopavanju ili oslobađanju zatrpanih ili prignječenih zaposlenika, transportu povrijeđenih do stanice hitne pomoći i slično.

Član 44.

Zaposlenici koji rade na poslovima, odnosno radnim zadacima sa posebnim uslovima rada moraju biti obučeni da mogu sami sebi pružiti prvu pomoć u slučaju povrede na radu ili oboljenja.

Član 45.

Prva pomoć koju pružaju neposredni rukovodioci i posebno obučeni zaposlenici sastoji se iz:

- hitnog obavješćavanja stanice za hitnu pomoć ili najbliže zdravstvene ustanove i pozivanje sanitetskih kola,
- čišćenje predjela oko rane i njenog previjanja,
- zaustavljanje krvarenja,
- vještačkog disanja i oslobađanja disajnih puteva,
- prenosa i prevoza povrijeđenog do najbliže zdravstvene ustanove,
- pružanja prve pomoći kod udara električne struje.

Član 46.

U cilju zaštite na radu obezbjeđuje se priručna apoteka sa svim neophodnim medicinskim sredstvima za pružanje prve pomoći. Priručna apoteka mora se držati na vidnom mjestu u prostorijama Škole.

Član 47.

Obaveze i odgovornosti organa i rukovodnih zaposlenika

Član 48.

Školski odbor Škole odgovoran je za poduzimanje mjera za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu Škole, a naročito je odgovoran:

- za donošenje godišnjeg Programa mjera zaštite na radu i opštih akata iz oblasti zaštite na radu,
- za planiranje obezbjeđenja potrebnih sredstava za sprovođenje i unapređenje zaštite na radu,
- za obrazovanje štaba za zaštitu zaposlenika i imovine od elementarnih nepogoda, kad prijete opasnost,
- za razmatranje stanja zaštite na radu najmanje jednom godišnje i za donošenje potrebnih odluka za otklanjanje utvrđenih nedostataka po tom osnovu,

- za razmatranje rješenja o mjerama zaštite na radu donesenim od strane nadležnih inspekcijskih i drugih organa i za obezbjeđenje potrebnih sredstava za to,
- za obavljanje i drugih poslova iz oblasti zaštite na radu propisanih zakonom i drugim propisima nadležnih organa.

Član 49.

Direktor Škole odgovoran je za organizovanje, sprovođenje i unapređenje zaštite na radu, a naročito je odgovoran:

- za organizovanje izrade i donošenje godišnjeg Programa mjera zaštite na radu i za obezbjeđenje potrebnih sredstava za njegovu realizaciju,
- za organizovanje i opšti nadzor nad izvršenjem mjera zaštite na radu koje je svojim rješenjem naložio nadležni organ inspekcije,
- za obezbjeđenje potrebnih sredstava za oblast zaštite na radu,
- za ostvarenje obaveza prema nadležnim inspekcijskim i drugim organima iz oblasti zaštite na radu,
- za razmatranje stanja zaštite na radu jednom godišnje na školskom odboru i za poduzimanje potrebnih mjera zaštite na radu,
- za pokretanje postupka protiv zaposlenika koji krše propise iz oblasti zaštite na radu
- za unapređenje zaštite na radu, uporedo sa unapređenjem organizacije i procesa rada,
- za organizovanje zaštite i spasavanje zaposlenika i imovine u slučaju elementarnih nepogoda.

Član 50.

Pridržavanje mjera zaštite na radu, kao i učešće u zaštiti od elementarnih nepogoda obaveza je svakog zaposlenika u Školi.

VI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 51.

Školski odbor Škole dužan je u roku od 30 dana rješavati žalbe zaposlenika po osnovu zaštite na radu.

Član 52.

Do donošenja predviđenih propisa iz zaštite na radu, Škola je dužan primjenjivati važeće propise.

Član 53.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNICA ŠKOLSKOG ODBORA

Nihada Muratović, dipl. bibliotekar